https://www.saeima.lv/steno/st_95/st0711.html

6. Saeima 07.11.1998. sēde *Noraksts*

Stenogramma
1995.gada 7. novembra sēde sākās pl. 9:00
sēde slēgta pl. sēdes ilgums minūtes

Latvijas Republikas 6.Saeimas sēde
1995.gada 7.novembrī

Sēdi vada Latvijas Republikas 5.Saeimas priekšsēdētāja biedrs Andrejs Krastiņš.

Sēdes vadītājs. Godājamie kolēģi, tautas priekšstāvji, mūsu Saeimas viesi, lūdzu ieņemt vietas! Saskaņā ar Latvijas Republikas Satversmes 12.pantu jaunievēlētā Saeima sanākusi uz pirmo sēdi novembra pirmajā otrdienā, kad izbeidzas iepriekšējās Saeimas pilnvaras. Saskaņā ar 5.Saeimas Prezidija lēmumu un atbilstoši Latvijas Republikas Satversmes 17.pantam man ir uzdots atklāt un vadīt šo pirmo 6.Saeimas sēdi. Ar šo paziņoju 6.Saeimas pirmās rudens sesijas pirmo plenārsēdi par atklātu. (Atskan Latvijas Republikas himna "Dievs, svētī Latviju!")

Vārds uzrunai Latvijas Valsts prezidentam Guntim Ulmaņa kungam.

G.Ulmanis (Valsts prezidents).

Augsti godātais Saeimas sēdes vadītāj! Godātie 6.Saeimas deputāti! Ekselences! Dāmas un kungi!

Sveicu jūs jaunās - 6.Saeimas sanākšanas dienā! Šī jau ir otrā mūsu atjaunotās neatkarīgās valsts demokrātiski ievēlēta Saeima. Tā tapusi, apliecinot mūsu Latvijas valsts pilsoņu gribu, un ir aicināta šo gribu pildīt, veidojot dzīvu saikni starp sabiedrību un tās galveno likumdevēju - parlamentu.

Valsts prezidenta institūcija ir lietišķi sadarbojusies ar iepriekšējo Saeimu, un esmu pārliecināts par to arī turpmāk.

Uzrunājot šodien jūs, gribu dalīties pārdomās par to, kā redzu Latviju šodien un redzu to nākotnē.

Neapšaubāmi, dodami piekrišanu balotēties 6.Saeimā, jūs daudz esat domājuši par to, kas jūsu un valdības spēkiem ir paveicams. 6.Saeimas galvenais uzdevums būs sagatavot Latviju 21.gadsimtam. Tā, lai Latvija droši un pārliecinoši varētu ieņemt tai pienākošos vietu Eiropas un pasaules valstu saimē.

No divarpus gadu praktiskās pieredzes varu atļauties dažus konkrētus secinājumus un dalīties savās pārdomās, kā es to redzu.

Visa mūsu sabiedrība, vecā un jaunākā paaudze saprot, ka mūs gaida pārmaiņas un daudzas būtiskas izšķiršanās - par vai pret. Patiesībā mūsu sabiedrībai ir jāiziet no jauna vesels skolas kurss gan Dzimtenes mācībā, gan arī mācībā par to, kāda ir modernā pasaule un kas šodien ir Eiropa.

Jāteic, ka te diemžēl nav mūsu rīcībā skolas grāmatu un trūkst kvalificētu skolotāju. Mūsu rīcībā šobrīd arī nav gatavu pamatnostādņu un smalku rīcības plānu. Man šķiet, ka mums nav pietiekami labi izstrādāta sava - Latvijas celtniecības ideoloģija, mūsu filozofija, ar ko mēs varētu droši piedalīties Eiropas kopīgajā dialogā.

Bet tikmēr Eiropa strauji iet uz priekšu, un mums, tēlaini izsakoties, ir jāpaspēj ielēkt ejošā vilcienā.

Eiropā aizvien skaidrāk iezīmējās jaunais spēku izkārtojums, kas savas kontūras sāka iegūt pēc aukstā kara. Politiskie lēmumi par to, ka Eiropas savienība un NATO paplašināsies un uzņems savā organizācijā jaunas dalībvalstis, sniedz adekvātu atbildi izmaiņām ģeopolitiskajā situācijā. Tas norāda, manuprāt, uz to, ka Eiropa šajā arhitektūrā nostabilizēsies jaunā līdzsvarā. Un te es saskatu labvēlīgu starptautisku kontekstu un svarīgu priekšnoteikumu Latvijas tālākajai attīstībai.

Latvija tagad ir viena no pārejas tipa valstīm. Tās mērķis ir tuvākajā laikā sasniegt tādu pārticības un stabilitātes līmeni, kas savos svarīgākajos aspektos būtu salīdzināms ar attīstīto Eiropas valstu līmeni. Izšķiroši būs, vai Latvija ceļā uz modernu un atvērtu valsti spēs radīt jaunu līdzsvaru savā sabiedrībā un tautsaimniecībā.

Šī laikmeta sociālās un garīgās situācijas nervs saistās ar pārrāvumu laikā - gan indivīda, gan tautas, gan valsts attīstībā. Mūsu patstāvīgā attīstība tika aprauta II Pasaules kara laikā, un pēc tam tā diemžēl noritēja svešā gultnē. Tagad pūlamies saistīt kopā mūsu pagātni ar mūsu nākotni.

Šobrīd stāvoklis Latvijā vēl ir neizlīdzsvarots - strukturālā reforma tautsaimniecībā ir tikko iesākusies. Un daudz jādara, lai veicinātu nācijas pašapzināšanās procesu, stiprinātu nacionālo - eiropeiskai nācijai atbilstošu identitāti. Visas reformas atrodas sākuma stadijā, un līdzsvara atrašana nodrošinās Latvijai stabilu vietu jaunajā Eiropā.

Es vēlētos šo vispārīgo tēzi mazlietiņ konkretizēt, atsevišķi pieskaroties Latvijai būtiskākajos jautājumos.

Politikā noteicošā loma, manuprāt, būs vairāku faktoru mijiedarbībai. Runa ir, pirmkārt, par definētām Latvijas valsts interesēm un vēlmi šīs intereses patstāvīgi realizēt. Virzoties uz Eiropas savienību, Latvija aizvien vairāk saskarsies ar nepieciešamību labprātīgi un pastāvīgi šīs intereses ierobežot, daļu no nacionālās suverenitātes deleģējot šai un arī citām starptautiskajām organizācijām.

Īpaša nozīme būs nepārtrauktam un korektam dialogam ar Krieviju. Lai cik arī abpusēji grūti šo dialogu būtu uzturēt spēkā.

Rast auglīgu līdzsvaru šo politisko faktoru savstarpējā spriedzē ir gan uzdevums, gan arī izaicinājums mūsu politiķu radošajām un diplomātiskajām spējām. Esmu pārliecināts, ka 6.Saeima noteikti sniegs nozīmīgu ieguldījumu šā uzdevuma risināšanā. Svarīgi būtu turpināt nupat iesākto darbu Saeimas Eiropas lietu komisijā. Integrācija Eiropas starptautiskajās struktūrās Latvijai ir būtiska.

Tikpat svarīgs man šķiet jautājums par mūsu nācijas pašapziņu. Latvija 20.gadsimtā ir četras reizes piedzīvojusi izšķirošas pārmaiņas. Latvija bija gan daudznacionālas impērijas sastāvdaļa, tad patstāvīga valsts ar izsvērtu nacionālo politiku, gan arī gandrīz anonīma teritorija sevī noslēgtā valstī, tagad tā strauji kļūst par 21.gadsimta Eiropas valsti. Nelielai nācijai un zemei šo pārbaudījumu varbūt ir bijis patiešām pārāk daudz!

Smagais vēsturiskais mantojums tomēr nedrīkst būt par iemeslu pesimistiskam noskaņojumam attiecībā uz mūsu nācijas izredzēm nākotnē. Tāda filozofija man nav pieņemama: ne tādēļ mēs tiecāmies uz brīvu un patstāvīgu valsti.

Īpaši nozīmīga man šķiet valsts drošība, arī tās militārajā izpausmē. Situācijas īpatnība ir tāda, ka mūsu valstij var būt tikai nelieli Bruņotie spēki. Tomēr, tāpat kā citām Baltijas reģiona un Eiropas valstīm, arī Latvijai galvenā vēlme ir nepieļaut, lai dažādas cilmes konflikti tiktu risināti militāri. Tas nozīmē, ka 6.Saeimas, valdības un Valsts prezidenta uzmanības centrā ir jābūt jautājumam par mehānismiem, kas pretdarbotos konfliktu izraisīšanas cēloņiem.

Latvijas tautsaimniecības attīstība un uzplaukums lielā mērā ir saistīts ar to, vai spēsim atrast visauglīgāko līdzsvaru ekonomikas un valsts savstarpējās attiecībās. Var piekrist, ka Latvijai jākļūst par atvērtu, starptautiskajai konkurencei pakļautu un internacionālajā apritē esošu telpu. Mūsu uzņēmējos tas noteikti nostiprinās neatlaidību, spēju ātri reaģēt uz pārmaiņām, pielāgoties pasaules svārstīgajai konjunktūrai.

Un tomēr Latvija ir pārejas tipa valsts, un tāpēc ir nepieciešama valsts aizbildniecība - labi pārdomāta un izsvērta apjomā. Tas var palīdzēt atrisināt ar tautsaimniecības pārstrukturēšanu saistītās sociālās problēmas. Un vēl svarīgāks man šķiet Saeimas un valdības uzdevums radīt pietiekami drošus ietvarus Latvijā ražoto konkurēt spējīgo preču noietam ārzemēs.

Latvijas valsts liktenis visnotaļ ir atkarīgs no tā, vai tā spēs savas attīstības - un pirmām kārtām tautsaimniecības attīstības - pamatā iedibināt atvērtību kā pamatpostulātu. Mēs labi zinām, ka mazās valstis, kā, piemēram, Holande, Beļģija, vienmēr bijušas Eiropas attīstības un jaunu sadarbības formu meklējumu priekšgalā. Jo tikai atvērtība un dinamisms var nodrošināt šo valstu izdzīvošanu.

Mums atvērtība tautsaimniecībā nozīmē Latvijas pakāpenisku integrāciju pasaules saimnieciskajā un tirdzniecības apritē. Šī integrācija šobrīd ir sevī neizlīdzsvarota. Ar tranzītu saistītās jomas cenšas piedāvāt savus pakalpojumus un veiksmīgi konkurēt ar citiem starptautiskajiem uzņēmumiem, bet Latvijas lauksaimniecībai un daļai rūpniecības joprojām nav izstrādāta pārdomāta un pārliecinoša perspektīva.

Būtisks noteikums šeit ir ārvalstu investīcijas, kas var sekmēt un paātrināt strukturālo reformu Latvijas tautsaimniecībā. Līdz šim šo investīciju Latvijai ir bijis pamaz. Potenciāli tas var novest pie zināmas stagnācijas Latvijas saimnieciskajā struktūrā, kas vēl joprojām nav sasniegusi vēlamo dinamismu.

Man šķiet, ka jautājums, vai Latvija vēlas piesaistīt investīcijas no attīstītākajām industriālajām valstīm, tomēr lielā mērā ir tieši politisks un atrodas Saeimas kompetencē. Rietumos ir skaidras iespējas un viennozīmīga vēlme investēt. Bet neaizmirsīsim, ka viņiem iespēja to darīt ir arī citās Centrālās un Austrumeiropas valstīs, gan arī citos pasaules reģionos.

Uzskatu, ka šis jautājums varētu būt viena no Saeimas prioritātēm - ar attiecīgiem likumdošanas aktiem ir jāizveido pamats nepārtrauktai investīciju piesaistei. Mēs nedrīkstam apmierināties tikai ar atsevišķiem realizētiem projektiem.

Ar prieku vēroju, ka Latvijā aizvien vairāk sāk saprast Rietumu dialoga partneru prasības un gaidas. Tāpēc noteikti ir jāturpina iesāktais darbs, lai sabiedriskie un biznesa kontakti ar ārzemju partneriem kļūtu mazāk birokrātiski, lai tiem netiktu veidotas mākslīgas barjeras.

Parlamenta uzdevums vienmēr ir bijis domāt par valsts attīstību laika perspektīvā. Lai arī Latvijā šobrīd vēl daudzās jomās dominē īslaicīgā domāšana, tomēr ceru, ka Saeima ar mērķtiecīgu darbību spēs tvert Latvijas attīstību plašā kontekstā un nepaļausies populistiskiem kārdinājumiem pieņemt vieglus un populārus lēmumus. Mēs tagad jau esam paši konstatējuši, ka reformas nekad nav populāras, tām vienmēr vajadzīga stingra politiskā griba. Tikai tādējādi var gūt patiesu drošību un ekonomisko pamatu labklājībai ilgākā laika periodā.

Nesen valdība un arī politiskās partijas, kas šeit šodien ir pārstāvētas, pauda savu pozitīvo nostāju jautājumā par Latvijas virzību uz Eiropas Savienību. Esam oficiāli iesnieguši Latvijas pieteikumu uzņemšanai šajā kolektīvajā organizācijā. Tas ir atbildīgs solis, un jaunajai Saeimai praktiski sava darbība būs jāveido, paturot prātā šo starptautiski tik ļoti nozīmīgo kontekstu.

Latvijā darbojas Pilsonības likums, ko dažādas starptautiskās institūcijas ir akceptējušas. Kļūstot par Eiropas savienības valsti, arī mēs saskarsimies ar šajā organizācijā jau šobrīd aktuālo problēmu par to, kāda līmeņa vēlēšanās tiesīgi piedalīties valsts nepilsoņi - vietējās pašpārvaldes, Latvijas Republikas Saeimas vai arī Eiropas savienības parlamenta vēlēšanās.

Nopietns jautājums, ar ko Latvijai būs vismaz netieši jāsaskaras 6.Saeimas darbības laikā, būs Monetārās savienības tālākā attīstība Eiropas savienībā. Ko latam nozīmēs fakts, ka Eiropas savienībā varētu tikt ieviesta vienota Eiropas valūta. Esmu pārliecināts, ka Saeimai - īpaši veidojot valsts budžetu - ir jāpatur prātā tas, ka arī šajā jomā Eiropas savienībā ir visai stingras prasības un tām noteikti vajadzētu sākt piemēroties jau tūlīt.

Valstij integrējoties Eiropas savienībā, tās likumdošanas normas ir jāiestrādā nacionālajā likumu sistēmā. Pēdējā laikā mani aizvien biežāk māc šaubas, vai Latvijas likumdevēji un juristi ir gatavi šim ārkārtīgi apjomīgajam darbam. 6.Saeimai, manuprāt, vajadzētu uzreiz domāt par prioritātēm šajā jomā. Šī kompleksā uzdevuma risināšanā būs nepieciešama īpaši laba Saeimas, valdības un Valsts prezidenta darba saskaņotība.

Esmu tāpat pārliecināts, ka Latvijas iedzīvotāju tiesību, viņu personas drošības garantēšana būs viena no šīs Saeimas pastāvīgajām rūpēm. Organizētā noziedzība kā sociāls ļaunums uztrauc arī Latviju, turklāt tā sen kļuvusi jau arī internacionāla. Tieši tāpēc pastiprināta uzmanība jāpievērš vairāk arī tam, lai Latvijas tiesību un cilvēku drošību sargājošie dienesti profesionāli sadarbotos ar atbilstošajām ārvalstu un, pirmkārt, ar Eiropas savienības valstu institūcijām.

Eiropas savienības kontekstā par vienu no prioritātēm, manā izpratnē, izvirzās demokrātijas institūtu sistēmas tālāka pilnveidošana un nostiprināšana. Mums ir jāpieliek visas pūles, lai attīstītu mūsu valsts pašvaldības. Eiropas savienības filozofija ir tāda, ka visi lēmumi ir pieņemami zemākajā līmenī. 6.Saeimai šinī sakarā vajadzētu salikt pareizus akcentus mūsu valsts uzbūvē. Tas līdzēs pārvarēt Latvijas iedzīvotāju atsvešinātību no valsts pārveidošanas procesa un iesaistīs viņus valsts varas un pārvaldes mehānismā.

Es aicinu šodien 6.Saeimas deputātus aktīvi veicināt un kopt dialogu ar sabiedrību. Tautsaimniecības attīstības, sociālās un izglītības reformas dziļi satrauc un skar visus Latvijas iedzīvotājus. Atklātībai ir jākļūst par vienu no vadmotīviem Latvijas politiskajā diskusijā. Atklātība savukārt veicinās pilsoniskās iniciatīvas un nevalstisko organizāciju darbību.

Pēdējā laikā dažbrīd ir pavīdējušas domas, ka labāk un pareizāk būtu pieņemt lēmumus nedaudzu, bet īpaši kompetentu amatpersonu lokā. Jāteic, ka es tam nevaru piekrist. Vēl vairāk - esmu gandarīts, ka 14.oktobrī politisko partiju parakstītajā deklarācijā iekļāvām prasību par visas tautas nobalsošanu jautājumā par iestāšanos Eiropas savienībā. Šis princips ir pilnīgi pareizs,

lēmumu pieņemšanas mehānismam ir jābūt caurskatāmam. Tas iekļauj sevī divas prasības: valsts vara ir jātuvina cilvēkiem un politiķiem jāveicina pilsoniskās iniciatīvas attīstība. Spēja risināt argumentētu dialogu ir viena no mūsu pasaules pamatvērtībām.

Nereti mēs aizbildināmies ar to, ka pēc valstiskās neatkarības atjaunošanas ir pagājuši tikai pieci gadi un šajā laikā ir pieņemti visai nozīmīgi likumi. Tomēr jāpiekrīt viedoklim, ka daļa likumu savu nepilnību dēļ patiesībā īsti nefunkcionē un nenodrošina problēmu risinājumu. Tāpēc esmu gatavs nākotnē daudz vairāk nekā līdz šim izmantot savas Satversmē paredzētās tiesības likumu tapšanas procesā.

Reformu procesam Latvijā ir izveidoti labi likumdošanas pamati, un es uzskatu, ka ar to varam patiesi lepoties. Tas dod iespēju parlamentam produktīvi turpināt iesākto darbu un es domāju, ka tieši to no 6.Saeimas sagaida Latvijas iedzīvotāji. Revolucionāras izmaiņas, kā tas bija pirms vairākiem gadiem, kad vajadzēja daudz ko noārdīt, vairs nav nepieciešamas. Nav pamata uztraukties, ja mainās cilvēki Saeimas namā; svarīgāk, lai pati Saeima kā Latvijas demokrātijas sistēmas stūrakmens paliktu stabila.

Latvija visu acu priekšā šodien veidojas par valsti un sabiedrību, kuras pamatā ir normāla un pakāpeniska attīstība. Tāpat kā Rietumu senajās demokrātijas valstīs arī Latvijā demokrātija attīstās un pilnveidojas. Un neapšaubāmi attīstīsies un pilnveidosies Satversme kā mūsu valsts pamatlikums, arī Valsts prezidenta institūcija kā demokrātijas nozīmīga sastāvdaļa.

Esmu pārliecināts, ka Saeimas deputāti, kuru vidū daudz pazīstamu, zināšanām bagātu cilvēku ar lielu praktiskā un politiskā darba pieredzi, turpinās iesākto reformu ceļu, tālāk veidojot demokrātisku eiropeisku labklājības valsti. Es šodien jums novēlu radošu darbu trijos Saeimas gados, kas prasīs no jums daudz spēka, daudz pašuzupurēšanās. Es jūs aicinu šobrīd uz šo ziedošanos tautas un valsts labā, es novēlu arī jums katram personīgi panākumus un izaugsmi! Paldies. (Aplausi.)

Sēdes vadītājs. Cienītās kolēģes un godātie kolēģi! Mums ir jāsāk savs darbs plenārsēdē, un man kā šīs sēdes vadītājam būtu ierosinājums dot iespēju žurnālistiem, tas ir, fotožurnālistiem un televīzijas žurnālistiem, trīs minūtes laika iemūžināt šo 6. Saeimas pirmo sēdi, un pēc tam lūgsim viņus netraucēt deputātiem strādāt (es šeit domāju, izņemot stacionārās televīzijas kameras). Vai nav iebildumu godājamajiem deputātiem? Ja nav, tad, lūdzu, godājamie žurnālisti, izmantojiet iespēju, un pēc tam mums ir jāsāk aktīvs darbs.

Ir atlikusi viena minūte godājamajiem žurnālistiem...

Trīs minūtes ir pagājušas, lūdzu atbrīvot plenārsēžu zāles šo priekšu un ejas, lai deputāti varētu strādāt. Lūdzu, godājamie žurnālisti, ir pagājušas trīs dotās minūtes! Paldies.

Godājamie kolēģi deputāti! Atļaujiet jums nolasīt darba kārtību, kas arī jums ir. Tātad mūsu šodienas pirmās plenārsēdes darba kārtība ir sekojoša:

- balsu skaitītāju ievēlēšana,

- Mandātu un iesniegumu komisijas ievēlēšana,

- Mandātu un iesniegumu komisijas ziņojums,

- Saeimas Prezidija vēlēšanas par katru Saeimas Prezidija locekli atsevišķi,

un pēdējais

- Ministru kabineta ziņojums par savu pilnvaru nolikšanu.

Mums ir ieradušies uz plenārsēdi, kā man ziņoja Sekretariāts, visi simts ievēlētie deputāti. Vai kādam ir iebildumi pret šādu darba kārtību? Ja nav, tad sākam pildīt savas darba kārtības pirmo punktu - balsu skaitītāju ievēlēšana. Jau ir izvirzīti balsu skaitītāji, kā to prasa mūsu Kārtības rullis, rakstiski, un tie ir sekojoši:

Frakcija "Latvijai" izvirza Jāņa Stroda kandidatūru balsu skaitītājiem.

"Izvirzām 6. Saeimas deputātu Aristidu Lambergu par balsu skaitītāju. Saeimas deputāti Kiršteins, Krastiņš, Seile, Kalviņš, Dobelis, Tabūns."

"Latvijas ceļa" frakcija izvirza 6. Saeimas Balsu skaitīšanas komisijā Kristiānu Lībani.

Latvijas Zemnieku savienības, Latvijas Kristīgo demokrātu savienības un Latgales Demokrātiskās partijas frakcija izvirza par 6. Saeimas Balsu skaitīšanas komisijas locekli jeb balsu skaitītāju deputātu Andreju Nagli.

Frakcija "Tēvzemei un brīvībai" izvirza Balsu skaitīšanas komisijai Aleksandra Pētersona kandidatūru.

Demokrātiskās partijas "Saimnieks" frakcija par Balsu skaitīšanas komisijas locekli izvirza Ernestu Jurkānu.

Sociālistiskās partijas deputātu grupa izvirza Balsu skaitītāju komisijā Aleksandru Bartaševiču.

Un Tautas saskaņas partijas frakcija ierosina ievēlēt par balsu skaitītāju Leonardu Stašu.

Tātad katra frakcija ir izvirzījusi... paldies... Tātad Vienības partija arī ir iesniegusi savu kandidatūru... tiešām katra frakcija ir izvirzījusi... Tātad Latvijas Vienības partijas frakcijas deputāti izvirza Balsu skaitīšanas komisijā Robertu Dilbu.

Godājamie kolēģi! Kārtības rullis mums atļauj balsot par visiem balsu skaitītājiem kopā, ņemot vērā, ka katra frakcija ir deleģējusi vienu pārstāvi. Vai nav iebildumu? Nav.

Godājamie kolēģi! Jūsu šinīs darba mapītēs ir instrukcija par balsu skaitīšanas... kādā veidā notiek balsošana. Balsu skaitītāji jau pirms šīs plenārsēdes ir pārbaudījuši elektronisko balsu skaitīšanas sistēmu un atzinuši, ka tā ir derīga šai balsu skaitīšanai - balsošanai un pēc tam skaitīšanai. Tātad, lūdzu, atbilstoši instrukcijai, godājamie deputāti, pagrieziet atslēdziņas balsu skaitīšanas pultīs pretēji pulksteņa rādītāja kustības virzienam un pēc tam, kad būs signāls balsošanai, nospiediet vienu no trim pogām - "par", "pret", "atturas". Pie tam, līdz paziņo par rezultātu nolasīšanu, ir iespējams arī mainīt savu balsojumu. Tas viss ir izklāstīts arī jums rakstiskajā instrukcijā.

Vai godājamie 6. Saeimā ievēlētie tautas priekšstāvji ir gatavi balsošanai? Paldies.

Lūdzu balsošanas režīmu, un balsosim par balsu skaitītājiem! Lūdzu rezultātu! 94 - par, 1 - pret. Tātad balsu skaitītāji ar 6. Saeimā ievēlēto tautas priekšstāvju balsojumu ir apstiprināti. Es atvainojos... pret - nav, 1 - atturas. Paldies. Balsu skaitītāji ir ievēlēti, un lūdzu balsu skaitītājiem

turpmāk organizēties, lai varētu pildīt savus pienākumus pēc tam, kad būs mūsu balsu skaitīšana ar biļeteniem.

Godājamie kolēģi, es redzu, ka ir nemiers sakarā ar to, ka nav visu simts balsu, bet deputātiem ir arī tiesības nepiedalīties balsošanā.

Nākamais mūsu darba kārtības jautājums ir Mandātu un iesniegumu komisijas ievēlēšana. Mandātu un iesniegumu komisijā Saeimas frakcijas un deputātu grupas ir izvirzījušas sekojošus mūsu kolēģus:

frakcija "Latvijai" izvirza Jāni Mauliņu darbam Mandātu un iesniegumu komisijā,

deputāti Kiršteins, Seile, Kalviņš un citi izvirza Saeimas deputātu Jāni Kalviņu Mandātu un iesniegumu komisijā,

Latvijas Zemnieku savienības, Latvijas Kristīgo demokrātu savienības un Latgales Demokrātiskās partijas frakcija izvirza deputāti Antu Rugāti Mandātu un iesniegumu komisijā,

frakcija "Tēvzemei un brīvībai" izvirza Mandātu un iesniegumu komisijā Jura Vidiņa kandidatūru,

Demokrātiskās partijas "Saimnieks" frakcija par Mandātu un iesniegumu komisijas locekli izvirza deputātu Ilmāru Bišeru,

frakcija "Latvijas ceļš" 6. Saeimas Mandātu un iesniegumu komisijā izvirza Romānu Apsīti,

Latvijas Vienības partijas frakcijas deputāti izvirza Mandātu un iesniegumu komisijā Raiti Apalupu,

Tautas saskaņas partija ierosina ievēlēt Mandātu un iesniegumu komisijā Jāni Urbanoviču,

Latvijas Sociālistiskās partijas frakcija izvirza Mandātu un iesniegumu komisijā Martijanu Bekasovu.

Vai ir visi kandidāti izvirzīti? Paldies. Vai nav iebildumu, ja mēs balsosim par visiem kandidātiem kopumā? Nav. Lūdzu balsošanas režīmu, un balsojam. Lūdzu rezultātu! Par - 96, pret - nav, 2 - atturas. Tātad Mandātu un iesniegumu komisija ir ievēlēta.

Pagaidu Frakciju padome jau bija vienojusies par Mandātu un iesniegumu komisijas darbību, un man ir ienācis priekšlikums, ka Mandātu un iesniegumu komisija vēlētos pirms ziņojuma pārtraukumu 15 minūtes. Vai paliek spēkā šis laiks? Nav cita? Tātad Saeimas sēdē pārtraukums 15 minūtes. Paldies.

(P ā r t r a u k u m s)

Sēdi vada Latvijas Republikas 5.Saeimas priekšsēdētāja biedrs
Andrejs Krastiņš.

Sēdes vadītājs. Lūdzu godājamos deputātus ieņemt vietas, un lūdzu godājamos žurnālistus netraucēt deputātiem darbā. Lūdzu godājamos deputātus ieņemt vietas! 15 minūtes ir pagājušas. Paldies.

Godājamie deputāti! Mūsu darba kārtības nākamais jautājums ir Mandātu komisijas ziņojums. Lūdzu, Bišera kungs!

I.Bišers (DPS).

Priekšsēdētāja kungs! Godājamie kolēģi! Dāmas un kungi! Šobrīd šajā zālē ir sapulcējušies tie 6. Saeimas deputātu kandidāti, kurus pēc vēlēšanu noslēguma Centrālā vēlēšanu komisija ir atzinusi par ievēlētiem 6. Saeimā. Tas ir liels gods un arī liela atbildība, ko Latvijas tauta mums ir piešķīrusi, uzticot tās pilnvarojumā turpmākajos trijos gados realizēt likumdošanas varu Latvijā. Esmu pārliecināts, ka katrs no mums jau ir saņēmis savu ģimenes locekļu, darbabiedru, draugu, paziņu un pat svešu cilvēku apsveikumus sakarā ar paziņotajiem vēlēšanu rezultātiem. Taču mēs vēl neesam pilntiesīgi deputāti, jo Satversmes 18.pants nosaka, ka Saeima pati pārbauda savu locekļu pilnvaras. Tikai pēc šās pārbaudes mēs varam tikt atzīti par pilntiesīgiem deputātiem. Lai sekmētu šādas pārbaudes ātrāku un sekmīgāku veikšanu, Saeimā ievēlētie kandidātu sarakstu pārstāvji jau laikus vienojās par pagaidu Mandātu komisijas izveidošanu. Šī komisija tika izveidota pēc paritātes principa - no katra 6. Saeimā pārstāvētā saraksta pa vienam deputātam. Tādējādi pagaidu Mandātu komisijas sastāvā bija deviņi deputāti. Uz savu pirmo sēdi pagaidu Mandātu komisija sapulcējās 1995.gada 25.oktobrī. Šajā sēdē par pagaidu Mandātu komisijas priekšsēdētāju tika ievēlēts Ilmārs Bišers, par priekšsēdētāja vietnieku - Romāns Apsītis, bet par sekretāri - Anta Rugāte. Ar tikko notikušo Saeimas balsojumu pagaidu Mandātu komisija ir pārtapusi par 6.Saeimas Mandātu komisiju, kuras sastāvs gan ir nedaudz mainījies (ir nomainījies vienas partijas pārstāvis), bet kura jaunā sastāvā, jau apstiprinātā sastāvā, ir akceptējusi pagaidu Mandātu komisijas pieņemtos lēmumus. Komisija līdz 6.Saeimas darba sākumam ir noturējusi divas darba sēdes, kurās noklausījās Centrālās vēlēšanu komisijas priekšsēdētāja Ata Kramiņa kunga informāciju par 6.Saeimas vēlēšanu organizāciju, norisi un rezultātiem, kā arī apsprieda un apstiprināja šo komisijas ziņojumu. Komisijai bija pieejama visa vēlēšanu dokumentācija, tajā skaitā Vēlēšanu komisijas sēžu protokoli, vēlēšanu rezultātu apkopojumi un citi dokumenti, un komisijas locekļi savu iespēju robežās ar šiem dokumentiem iepazinās. Tā komisijas locekļi izskatīja Centrālajā vēlēšanu komisijā saņemtos kandidātu sarakstus un citus dokumentus, kuru iesniegšanu paredz Saeimas vēlēšanu likums, iepazinās ar Centrālās vēlēšanu komisijas sēžu protokoliem, 6.Saeimas deputātu vietu sadalījumu starp sarakstiem, pārkārtotiem kandidātu sarakstiem un arī ar vēlēšanu procesa norisi, kā arī ar galīgo 6.Saeimas deputātu sarakstu.

Komisija arī apsprieda tai zināmās pretenzijas, kas bija izteiktas sakarā ar 6.Saeimas vēlēšanām. Šīs pretenzijas var iedalīt divās grupās. Pie pirmās grupas pieder dažādos masu informācijas līdzekļos publicētās un arī atsevišķu Saeimā neiekļuvušo partiju izteiktās pretenzijas par Saeimas vēlēšanu likumā iekļautām nepamatotām vai nelietderīgām normām un pat par dažu likuma normu neatbilstību Satversmei. Pagaidu Mandātu komisija neizvērtēja šos paziņojumus, jo uzskatīja, ka tās uzdevums nav izvērtēt Saeimas vēlēšanu likumu, bet gan sekot, lai tas tiktu stingri ievērots. Šādus jautājumus izlemt būtu Satversmes tiesas uzdevums, kura diemžēl vēl nav izveidota.

Pagaidu Mandātu komisija var vienīgi atzīmēt, ka daži Saeimas vēlēšanu likuma panti, piemēram, 5. un 6. pants, nav pietiekami veiksmīgi un precīzi formulēti. Tas izraisīja nevajadzīgus un grūti atrisināmus strīdus Centrālajā vēlēšanu komisijā un tiesā. Pilnveidot šo pantu redakciju būtu 6.Saeimas uzdevums, lai šādi strīdi neatkārtotos arī 7.Saeimas vēlēšanu laikā. Tomēr galveno uzmanību pagaidu Mandātu komisija veltīja tam, vai Saeimas Vēlēšanu likums tika stingri ievērots 6.Saeimas vēlēšanu organizācijā, norisē un rezultātu noteikšanā. Šo darbu ievērojami atviegloja Centrālās vēlēšanu komisijas rūpīgi sagatavotā dokumentācija, par

ko mēs izsakām pateicību Centrālās vēlēšanu komisijas locekļiem un darbiniekiem. Minētos dokumentus pagaidu Mandātu komisija vērtē kā pareizus un likumam atbilstošus.

Runājot par vēlēšanu organizāciju un norisi, pagaidu Mandātu komisija atzīst, ka tā kopumā bijusi pienācīgā līmenī un atbilstoša Saeimas vēlēšanu likuma prasībām. Par vēlēšanu norisi tika iesniegts tikai viens vienīgs oficiāls protests. To iesniedza Demokrātiskās partijas Saimnieks kandidātu saraksta iesniedzējs sakarā ar to, ka Rīgas 7., 8., 65., 70. un 71.vēlēšanu iecirknī nebija iekārtotas telpas vai nodalījumi, kur vēlētāji varētu vienatnē un netraucēti aizpildīt vēlēšanu biļetenus. Vēlētājiem nācās savas atzīmes izdarīt telpās, kur bez viņiem vēl atradās visai daudz citu personu, notika sarunas starp tām, līdz ar to nebija nodrošināts vēlēšanu aizklātums un varēja notikt vēlētāju ietekmēšana pašā izvēles izdarīšanas brīdī. Jāatzīmē, ka Centrālā vēlēšanu komisija pēc protesta saņemšanas operatīvi rīkojās, lai konstatētos trūkumus novērstu. Tāpat jānorāda, ka vēlēšanu apgabalos netika pievērsta pietiekama uzmanība precīzai vēlēšanu rezultātu apkopošanai. Sakarā ar to Centrālā vēlēšanu komisija pārbaudīja visus balsojumu apkopojumus. Tikai Bauskas, Talsu un Valkas rajonos, kā arī Jelgavas pilsētā netika konstatētas aritmētiskas kļūdas vēlēšanu rezultātu apkopojumos, un Mandātu komisija gribētu atzīmēt šo rajonu un pilsētas vēlēšanu komisiju sekmīgo darbu.

Mandātu komisija cer, ka tagad, pēc pārbaudes, visas aprēķinu kļūdas ir novērstas un neatkārtosies tādi nepatīkami gadījumi kā 5.Saeimā, kur deputāta vieta tika piešķirta personai, kas nemaz nebija ievēlēta. Saskaņā ar jauno likumu "Par rajonu un pilsētu vēlēšanu komisijām" tās ir vietējo pašvaldību institūcijas, un tāpēc varētu vēlēties, lai tās savu iespēju robežās palīdzētu vēlēšanu komisijām ar modernāku skaitļošanas tehniku nekā skaitāmie kauliņi. Centrālā vēlēšanu komisija var nodrošināt vietējās vēlēšanu komisijas ar datorprogrammām, kuras var izmantot komisiju darba atvieglošanai. Bet valstij šobrīd nav pa spēkam visām šīm komisijām piešķirt pašus datorus, un tas jau laikam arī nebūtu nepieciešams, ņemot vērā, ka tos komisijas praktiski izmanto tikai vienreiz pusotra gada laikā un uz neilgu laiku. Komisijai šķiet, ka vismaz lielākām pašvaldībām būtu iespējas šajā jautājumā atbalstīt savas izveidotās vēlēšanu komisijas.

Komisija iepazinās arī ar Eiropas drošības un sadarbības organizācijas Parlamentu asamblejas novērotāju delegācijas ziņojumu. Šajā ziņojumā bija minēti daži tie trūkumi, par kuriem es runāju, kā arī daži citi. Tā, piemēram, ziņojumā atzīmēts, ka kādā vēlēšanu iecirknī vēlēšanu laikā skanējis privātas radiostacijas vēlēšanu aģitācijas raidījums, kā arī norādīts, ka dažos iecirkņos bruņota formējuma dalībnieki pārāk aktīvi palīdzējuši vēlētājiem balsošanas procesā.

Vēl varētu norādīt uz vienu problēmu, kas parādījās sakarā ar vietējo vēlēšanu komisiju komplektēšanas uzticēšanu pašvaldībām. Līdz ar to vairākas vēlēšanu komisijas tika izveidotas no viena politiskā grupējuma pārstāvjiem. Tas nav uzskatāms par likuma pārkāpumu, to likums atļauj, bet diemžēl ne visas no šādā veidā izveidotām komisijām panāca pienācīgu sadarbību ar citu politisko spēku pārstāvjiem un to apstiprinātajiem novērotājiem. Par to parādījās vēstules centrālajā un vietējā presē. Tas mazināja iedzīvotāju uzticību vēlēšanu komisiju neieinteresētībai, kas jau tā pēc socioloģisko aptauju datiem nebija pietiekami augsta. Acīmredzot šādi komplektētām vēlēšanu komisijām vajadzēja parādīt maksimālo pretimnākšanu citu partiju deleģētiem novērotājiem. Tomēr šie atsevišķie trūkumi, pēc Mandātu komisijas ieskata, nespēj būtiski ietekmēt 6.Saeimas vēlēšanu rezultātus. Par to liecina tas, ka pēc vēlēšanu beigām ne Centrālā vēlēšanu komisija, ne pagaidu Mandātu komisija, ne arī jau ievēlētā Mandātu komisija nav saņēmusi nekādus oficiālus protestus vai sūdzības, vai iesniegumus par vēlēšanu rezultātiem. Tas, protams, nenozīmē, ka mēs varam ignorēt sīkāku pārkāpumu faktus. Centrālajai vēlēšanu komisijai ir jāapkopo visas izteiktās piezīmes un jānodrošina, lai nākamajās Saeimas vēlēšanās līdzīgi pārkāpumi neatkārtotos. Arī Mandātu komisijai būtu savlaicīgi, vēl patālu pirms vēlēšanu

brīža, jāsagatavo savi priekšlikumi Saeimai par Saeimas vēlēšanu likuma atsevišķu normu precizēšanu.

Kā Centrālā vēlēšanu komisija, tā arī Eiropas drošības un sadarbības organizācijas Parlamentu asamblejas novērotāji uzskata, ka 6.Saeimas vēlēšanas Latvijas Republikā ir bijušas brīvas un demokrātiskas. Mandātu komisija šim viedoklim pilnīgi pievienojas un uzskata, ka pamatots ir Centrālās vēlēšanu komisijas atzinums, ka 6.Saeimā atbilstoši Saeimas vēlēšanu likumam ir ievēlēti šādi deputātu kandidāti. No 2.saraksta - Latvijas Zemnieku savienības, Latvijas Kristīgo demokrātu savienības un Latgales Demokrātiskās partijas apvienotā saraksta - astoņi deputāti: Kārlis Jūlijs Druva, Ervids Grinovskis, Paulis Kļaviņš, Andrejs Naglis, Aida Prēdele, Pauls Putniņš, Anta Rugāte, Māris Vītols.

No 4.saraksta - Latvijas Vienības partijas saraksta - astoņi deputāti: Raitis Apalups, Edgars Bāns, Roberts Dilba, Viesturs Gredzens, Viktors Kalnbērzs, Jānis Rubulis, Anatolijs Tučs, Gundars Valdmanis.

No 6.saraksta - Tautas saskaņas partijas saraksta - seši deputāti: Andris Ameriks, Vladilens Dozorcevs, Jānis Jurkāns, Ludmila Kuprijanova, Leonards Stašs, Jānis Urbanovičs.

No 9.saraksta - Demokrātiskās partijas Saimnieks saraksta - astoņpadsmit deputāti: Ilmārs Bišers, Juris Celmiņš, Alfreds Čepānis, Ziedonis Čevers, Modris Goba, Ernests Jurkāns, Juris Kaksītis, Ēriks Kaža, Ilga Kreituse, Aivars Guntis Kreituss, Valdis Krisbergs, Ivars Jānis Ķezbers, Valdis Nagobads, Jānis Rāzna, Atis Sausnītis, Leonards Teniss, Dainis Turlais, Juris Zaķis.

No 10.saraksta - Latvijas Sociālistiskās partijas saraksta - pieci deputāti: Aleksandrs Bartaševičs, Martijans Bekasovs, Oļegs Deņisovs, Aleksandrs Golubovs, Modris Lujāns.

No 13.saraksta - Tautas kustības Latvijai (Zīgerista partijas) saraksta - sešpadsmit deputāti: Kārlis Čerāns, Oļģerts Dunkers, Guntis Eniņš, Gunta Gannusa, Edmunds Grīnbergs, Ojārs Grinbergs, Jānis Kazāks, Odisejs Kostanda, Janīna Kušnere, Jānis Mauliņš, Modris Plāte, Andris Rubins, Māris Rudzītis, Andris Saulītis, Jānis Strods, Elmārs Zelgalvis.

No 14.saraksta - apvienības "Tēvzemei un brīvībai" saraksta - četrpadsmit deputāti: Vents Balodis, Oskars Grīgs, Guntars Grīnblats, Māris Grīnblats, Aigars Jirgens, Roberts Jurdžs, Leopolds Ozoliņš, Normunds Pēterkops, Aleksandrs Pētersons, Andrejs Požarnovs, Juris Sinka, Jānis Straume, Juris Galerijs Vidiņš, Roberts Zīle.

No 17.saraksta - savienības "Latvijas ceļš" saraksta - septiņpadsmit deputāti: Dzintars Ābiķis, Jānis Ādamsons, Pēteris Apinis, Romāns Apsītis, Indulis Bērziņš, Valdis Birkavs, Jānis Bunkšs, Imants Daudišs, Aivars Endziņš, Māris Gailis, Anatolijs Gorbunovs, Vilis Krištopans, Jānis Lagzdiņš, Kristiāna Lībane, Andrejs Panteļējevs, Antons Seiksts, Andris Tomašūns.

No 18.saraksta - Latvijas Nacionāli konservatīvās partijas, LNNK un Latvijas Zaļās partijas saraksta - astoņi deputāti: Juris Dobelis, Indulis Emsis, Jānis Kalviņš, Aleksandrs Kiršteins, Andrejs Krastiņš, Aristids Jēkabs Lambergs, Anna Seile, Pēteris Tabūns.

Nobeidzot savu ziņojumu, Mandātu komisija ierosina:

1) apstiprināt visu minēto 6.Saeimas locekļu pilnvaras;

2) apstiprināt pagaidu Mandātu komisijas ziņojumu kopumā.

Paldies par uzmanību!

Sēdes vadītājs. Paldies Bišera kungam par ziņojumu Mandātu komisijas vārdā.

Godātie kolēģi, mums ir jābalso par savu pilnvaru apstiprināšanu. Lūdzu balsošanas režīmu! Lūdzu, balsosim par 6.Saeimas deputātu pilnvaru apstiprināšanu! Lūdzu rezultātu! Par - 99, pret - nav, atturas - nav. Ar šo balsojumu ir apstiprinātas visu 100 ievēlēto 6.Saeimas deputātu pilnvaras.

Godātie kolēģi, nākamais mūsu darba kārtības jautājums ir Prezidija vēlēšanas. Prezidija vēlēšanas sākas ar Saeimas priekšsēdētāja vēlēšanām, un saskaņā ar mūsu Kārtības rulli tātad vēlēšanās Prezidija locekļu kandidatūras iesniedz rakstiski un paraksts uz šā rakstiskā iesnieguma apliecina, ka kandidāts ir piekritis balotēties vēlēšanām.

Tātad ir iesniegtas šādas kandidatūras. Pirmais iesniegums: "6.Saeimas priekšsēdētāja amatam izvirzām Ilgu Kreitusi no Demokrātiskās partijas Saimnieks frakcijas. Paraksti: Juris Celmiņš, Ivars Ķezbers, Ēriks Kaža, Valdis Nagobads, Alfreds Čepānis. 1995.gada 7.novembrī."

Otrs iesniegums. Frakcija "Latvijas ceļš" 6.Saeimas priekšsēdētāja amatam izvirza Anatoliju Gorbunovu. Parakstījis frakcijas "Latvijas ceļš" priekšsēdētājs 6.Saeimas deputāts Andrejs Panteļējevs.

Tātad ir izvirzītas divas kandidatūras vēlēšanām. Vai godājamie balsu skaitītāji ir sagatavojušies darbam un izvēlējuši savu priekšsēdētāju šim uzdevumam?

Komisijas priekšsēdētājs deputāts Ernests Jurkāns no Demokrātiskās partijas Saimnieks frakcijas. Lūdzu, Jurkāna kungs, ziņojiet deputātiem par balsošanas kārtību!

E.Jurkāns (DPS).

Labdien! Vispirms atļaujiet man Balsu skaitīšanas komisijas vārdā paziņot pirmo protokolu.

1995.gada 7.novembra sēdes Balsu skaitīšanas komisijas protokols nr. 1.

Piedaloties 9 Balsu skaitīšanas komisijas locekļiem, par Balsu skaitīšanas komisijas priekšsēdētāju ievēlēts Ernests Jurkāns. Par - 5, pret - 4.

Par vietnieku (5 - par, 4 - pret) ir ievēlēts Jānis Strods, par sekretāru (ar 9 balsīm - par) - Aleksandrs Pētersons. Lūdzu apstiprināt šo Balsu skaitīšanas komisijas vēlēšanu protokolu nr.1.

Sēdes vadītājs. Paldies. Bet 6.Saeimai saskaņā ar Kārtības rulli nav nepieciešams apstiprināt Balsu skaitīšanas komisijas protokolu, jo tam ir jūsu pašu apstiprinājums.

E.Jurkāns. Godātie kolēģi! Balsu skaitīšanas komisijas vārdā un savā vārdā es apsveicu jūs ar ievēlēšanu 6.Saeimā un novēlu jums raženu darbu no šīs sēdes līdz noslēguma sēdei.

Tagad, ja atļausiet, īsi par procedūru. Kā jau jūs dzirdējāt, 6. Saeimas priekšsēdētāja amatam ir izvirzītas divas kandidatūras. Jums tiks izdalītas 100 vēlēšanu zīmes, un katrs jūs saņemsit vienu vēlēšanu zīmi. Tagad pēc iepriekšējās - 5.Saeimas procedūras mēs gribam ieviest vienu

jauninājumu un uzskatām, ka no deputātu darbības viedokļa tā būs labāk un vieglāk nekā pagājušajās reizēs. Mēs piedāvājam jums nākt caur šīm durvīm, nevis šeit, lai jūs varētu vienkārši aiziet un nobalsot, un pēc tam katrs deputāts, kurš būs nobalsojis, izies laukā un gaidīs zvanu, kad tiks paziņoti rezultāti. Tas būtu pirmais jauninājums.

Tātad jūs saņemsit katrs savu vēlēšanu zīmi, un jums ir jāizsvītro viens no minētajiem kandidātiem. Ja jūs abus atstāsit neizsvītrotus, zīme tiks atzīta par nederīgu. Ja jūs izsvītrosit abus, zīme būs derīga, bet jūs būsit nobalsojuši par abiem "pret". Vai ir viss skaidrs par šo procedūru?

Tātad pirms šā balsojuma jūs ieiesit zālē, saņemsit šīs zīmes un nobalsosit atsevišķi novietotajās kabīnēs, un iemetīsit šo vēlēšanu zīmi urnā, un iziesit laukā. Pēc tam izskanēs divi zvani: pirmais zvans, lai nāktu zālē, un otrais zvans, lai apstiprinātu rezultātus. Tāda varētu būt šī piedāvātā procedūra.

Sēdes vadītājs. Paldies, Jurkāna kungs!

Lūdzu! Par šo jautājumu - deputāte Lībane, "Latvijas ceļš" .

K.Lībane (LC).

Es tikai gribēju ierosināt par tiem zvaniem. Var būt, ka pirmo zvanu vajadzētu tad, kad ir sagatavotas vēlēšanu zīmes un kad balsu skaitītāji aicina jūs, cienījamie deputāti, uz balsošanu. Pēc tam, kamēr mēs apstrādāsim zīmes, saskaitīsim un tā tālāk, jūs aiziesit starpbrīdī, un otrais zvans būtu tad, kad mēs aicināsim jūs atpakaļ zālē. Var būt, ka tā būtu labāk.

Sēdes vadītājs. Paldies. Tātad akceptējam šo deputātes Lībanes priekšlikumu kā racionālāko un pēc tā arī vadīsimies šajā balsošanā.

E.Jurkāns. Paldies.

Sēdes vadītājs. Paldies. Godājamie kolēģi! Tātad būs pārtraukums, lai veiktu balsošanu par Saeimas priekšsēdētāju. Lūdzu, gaidiet zvanu, kad varēs saņemt šos biļetenus! Pēc tam būs attiecīgs zvans, lai jūs atgrieztos zālē. Paldies par uzmanību.

Sēdi vada Latvijas Republikas
5.Saeimas priekšsēdētāja biedrs Andrejs Krastiņš.

Sēdes vadītājs. Lūdzu godājamos Saeimas deputātus ieņemt vietas. Lūdzu ieņemt vietas, godājamie deputāti. Paldies. Atsākam darbu savā plenārsēdē. Vai Balsu skaitīšanas komisija gatava ziņot rezultātus? Lūdzu, deputāts Ernests Jurkāns - balsu skaitītāju vārdā.

E.Jurkāns. Godātie deputāti! Man jums vispirms jāpateicas par ļoti apzinīgu darbu, un atļaujiet nolasīt man Balsu skaitīšanas komisijas 1995.gada 7.novembra protokolu nr.2: "Balsu skaitīšanas komisija izsniegusi 120 vēlēšanu zīmes, deputātiem tika izsniegtas 100 vēlēšanu zīmes, sabojātas vai nomainītas - nav. Tika dzēstas 20 atlikušās zīmes. No vēlēšanu kastes tika izņemtas 100 zīmes. Par derīgām tika atzītas 100 zīmes, par nederīgu nebija atzīta neviena vēlēšanu zīme. Pēc iesniegšanas procedūras par Saeimas vadītāju... par Ilgu Kreitusi tik nobalsots... tika atdota 51 balss un par Anatoliju Gorbunovu - 49 balsis. (Aplausi.)

Sēdes vadītājs. Paldies. Lūdzu 6.Saeimas priekšsēdētāju ieņemt savu vietu Saeimas Prezidijā...

E.Jurkāns. Es lūdzu atļaut man pabeigt... Saskaņā ar Kārtības ruļļa 27.pantu par 6.Saeimas priekšsēdētāju ievēlēta Ilga Kreituse. (Aplausi.)

Sēdi vada
Latvijas Republikas6.Saeimas priekšsēdētāja
Ilga Kreituse

Sēdes vadītāja. Cienījamās kolēģes un kolēģi! Es vispirms gribu pateikt jums lielu paldies par man izrādīto uzticību un ceru, ka mūsu kopējais darbs būs tikpat sekmīgs, kā tas bija 5.Saeimā, kad vadīja jūsu darbu cits deputāts.

Tagad turpināsim sēdi. Nākamais darba kārtības jautājums - Saeimas priekšsēdētāja biedra vēlēšanas. Uz šo brīdi Saeimas Prezidijā ir iesniegti divi pieteikumi: "Frakcija "Tēvzemei un brīvībai" izvirza Saeimas priekšsēdētāja biedra amatam Aigara Jirgena kandidatūru. Frakcijas "Tēvzemei un brīvībai" priekšsēdētājs Jānis Straume." "Izvirzām 6.Saeimas deputāta A.Krastiņa kandidatūru Saeimas priekšsēdētāja biedra amatam. 6.Saeimas deputāti Kiršteins, Seile, Kalviņš, Dobelis, Lambergs, Tabūns." Tikko kā ir iesniegts trešais pieteikums: "6.Saeimas priekšsēdētāja biedra amatam izvirzām Alfredu Čepāni no Demokrātiskās partijas "Saimnieks" frakcijas. Juris Celmiņš, Ivars Ķezbers, Ēriks Kaža, Aivars Kreituss, Juris Kaksītis." Lūdzu, Straumes kungs, par procedūru! Lūdzu!

J.Straume (TB).

Mēs savu kandidatūru noņemam. Tātad paliek Čepānis un Krastiņš...

Sēdes vadītāja. To, kas paliek, to mēs tūlīt secināsim. Tātad, lūdzu!

Tātad, Balsu skaitīšanas komisija, lūdzu iekļaut biļetenā divus šodien izvirzītos deputātus Saeimas priekšsēdētāja biedra amatam - Andreju Krastiņu un Alfredu Čepāni.

E.Jurkāns. Godātie deputāti, lai mēs netērētu laiku, es domāju, ka procedūra būs tāda pati kā Saeimas priekšsēdētāja ievēlēšanas gadījumā, un tikko jūs visi šo procedūru esat veikuši, tā ka - pie darba! Paldies.

(P ā r tr a u k u m s)

Sēdi vada
Latvijas Republikas6.Saeimas priekšsēdētāja
Ilga Kreituse

Sēdes vadītāja. Cienījamie kolēģi! Lūdzu uzmanību! Vārds Balsu skaitīšanas komisijas priekšsēdētājam Ernestam Jurkānam!

E.Jurkāns. Es vēlreiz, deputāti, pateicos jums par apzinīgo balsošanu! Es domāju, ka arī turpmākajās plenārsēdēs būs tāpat. Atļaujiet man nolasīt Balsu skaitīšanas komisijas sēdes 1995.gada 7.novembra protokolu nr.3 par balsošanas rezultātiem. Par 6.Saeimas priekšsēdētāja biedru ievēlēšanu. Kā jūs atceraties, 6.Saeimas priekšsēdētāja biedru kandidātiem darba kārtībā bija iesniegtas šādas kandidatūras: Andrejs Krastiņš un Alfreds Čepānis. Lūdzu uzmanību!

Tātad Balsu skaitīšanas komisijai tika izsniegtas 120 vēlēšanu zīmes. Deputātiem tika izsniegtas 100 vēlēšanu zīmes. Sabojātas vai nomainītas zīmes nav. Dzēstas ir 20 zīmes. No vēlēšanu kastes ir izņemtas 100 zīmes. Par derīgām tika atzītas 100 zīmes. Par nederīgām - nav.

Par Andreju Krastiņu ir nodotas 46 balsis.

Par Alfredu Čepāni - 53 balsis. Pret abiem kandidātiem balsojot ir nodota viena balss.

Tātad saskaņā ar Kārtības ruļļa 27.pantu par 6.Saeimas priekšsēdētāja biedru tiek ievēlēts Alfreds Čepānis. (Aplausi.) Visi Balsu skaitīšanas komisijas locekļi ir parakstījuši protokolu. Paldies.

Sēdes vadītāja. Cienījamie kolēģi! Nākamais darba kārtības jautājums ir otra Saeimas priekšsēdētāja biedra vēlēšanas. Šobrīd Saeimas Prezidijā ir divi iesniegumi.

"Frakcija "Tēvzemei un brīvībai" izvirza Saeimas priekšsēdētāja biedra amatam Aigara Jirgena kandidatūru. Frakcijas priekšsēdētājs Jānis Straume."

"Tautas saskaņas partija frakcija izvirza deputātu Andri Ameriku - Saeimas priekšsēdētāja biedra amatam. Deputāti Jurkāns, Urbanovičs, Kuprijanova, Dozorcevs, Stašs, Ameriks."

Lūdzu, Balsu skaitīšanas komisiju!

E.Jurkāns. Godātie deputāti! Tā kā mēs divas reizes esam ļoti strikti un kārtīgi balsojuši, es domāju, ka mēs ievērosim šo procedūru un trešo reizi, ievēlot otru biedru, balsosim tāpat. Pēc tādas pašas procedūras. Nav iebildumu? Paldies.

(P ā r tr a u k u m s)

Sēdi vada
Latvijas Republikas6.Saeimas priekšsēdētāja
Ilga Kreituse

Sēdes vadītāja. Lūdzu! Kolēģes un kolēģi! Ir iznākusi maza tehniska kļūda. Kā tikko noskaidrojās, tad nav zvanījuši mūsu darbinieki, bet zvans esot nozvanījis pats no sevis, jo viņš esot sabojājies. Tāpēc Balsu skaitīšanas komisija tagad vēl tikai strādā, bet šī situācija ir samērā sarežģīta, jo, ja jūs tagad tālu aizklīdīsit, tad nav zvana, ar ko jūs saaicināt atpakaļ zālē. Tāpēc varbūt vienkārši uzkavējieties šeit pat tuvumā un pagaidiet!

(P ā r t r a u k u m s)

Sēdes vadītāja. Cienījamās kolēģes un kolēģi! Vārds Balsu skaitīšanas komisijas priekšsēdētājam Ernestam Jurkānam.

E.Jurkāns. Godātie kolēģi! Par 6.Saeimas priekšsēdētāja biedru darba kārtībā tika izvirzīti Aigars Jirgens un Andris Ameriks. Man atliek nolasīt Balsu skaitīšanas komisijas sēdes protokolu nr. 4:

"Par balsošanas rezultātiem, ievēlot 6.Saeimas priekšsēdētāja biedru 1995.gada 7.novembrī.

Balsu skaitīšanas komisijai tika iesniegtas 120 vēlēšanu zīmes. Deputātiem tika izsniegtas 100. Bojātu vai nomainītu zīmju nav. Tika dzēstas 20 zīmes. No vēlēšanu kastes tika izņemtas 100 zīmes. Par derīgām tika atzītas 100 zīmes. Par nederīgu nebija atzīta neviena zīme.

Par Aigaru Jirgenu tika nodotas 45 balsis.

Par Andri Ameriku - 54 balsis. Pret abiem kandidātiem nodota viena balss. Tātad saskaņā ar Kārtības ruļļa 27.pantu par 6.Saeimas priekšsēdētāja biedru ir ievēlēts Andris Ameriks. (Aplausi.)

Balsu skaitīšanas komisijas protokolu ir parakstījuši visi komisijas locekļi. Paldies.

Sēdes vadītāja. Darba kārtības nākamais punts - Saeimas sekretāra vēlēšanas. Prezidijs ir saņēmis šobrīd divus iesniegumus.

"Frakcija "Latvijas ceļš" Saeimas sekretāra amatam izvirza Imantu Daudišu. Frakcijas priekšsēdētājs Andrejs Panteļējevs."

"6.Saeimas sekretāra amatam izvirzām Janīnu Kušneri no Tautas kustības Latvijai (Zīgerista partijas)." Parakstījuši deputāti Juris Celmiņš, Valdis Nagobads, Ēriks Kaža, Aivars Kreituss, Ilmārs Bišers.

Lūdzu, Jurkāna kungs!

E.Jurkāns. Godātie deputāti! Mēs, disciplinēti balsojot, esam ievēlējuši gandrīz visu Prezidiju, tāpēc es domāju, ka, arī ievēlot Prezidija sekretāru, mēs balsosim tādā pašā balsošanas kārtībā. Nav iebildumu? Paldies.

Sēdes vadītāja. Tātad gribu informēt kolēģus, ka zvans darbojas un ka tagad zvanīšot tā, kā noteica Jurkāna kungs.

E.Jurkāns. Paldies liels!

(P ā r t r a u k u m s)

Sēdi vada
Latvijas Republikas 6.Saeimas priekšsēdētāja Ilga Kreituse.

Sēdes vadītāja. Lūdzu, ieņemiet savas vietas zālē! Lūdzu, Jurkāna kungs, vārds jums!

E.Jurkāns. Cienījamie deputāti! 6.Saeimas sekretāra amatam tika izvirzīti šādi deputāti: Imants Daudišs un Janīna Kušnere. Atļaujiet man nolasīt Balsu skaitīšanas protokolu Nr.5! Par balsošanas rezultātiem - ievēlēt 6.Saeimas sekretāru 1995.gada 7.novembrī Rīgā, Saeimas namā. Balsošanas komisijai tika iesniegtas 120 zīmes. Deputātiem tika iesniegtas 100 vēlēšanu zīmes. Nomainīta tika viena vēlēšanu zīme. Dzēstas tika 20 vēlēšanu zīmes, to skaitā nomainītā. No vēlēšanu kastes tika izņemtas 100 vēlēšanu zīmes. Par derīgām tika atzītas 100 vēlēšanu zīmes. Nederīgu zīmju nebija. Par Imantu Daudišu tika nodota 51 balss, par Janīnu Kušneri - 48 balsis. Pret abiem kandidātiem nodota viena balss. Saskaņā ar Saeimas kārtības ruļļa 27.pantu par 6.Saeimas sekretāru ir ievēlēts Imants Daudišs. (Aplausi.)

Balsošanas komisijas locekļi parakstījuši šo protokolu.

Sēdes vadītāja. Paldies, Jurkāna kungs!

Saeimas Prezidijs ir saņēmis iesniegumu: "Saskaņā ar Saeimas kārtības ruļļa 49.pantu ierosinām izsludināt sēdes pārtraukumu uz 30 minūtēm." Iesniegumu ir parakstījuši deputāti Čepānis, Celmiņš, Kaža, Kreituss un Bišers. (No zāles deputāts A.Panteļējevs: "Uz cik minūtēm?") Par šo priekšlikumu ir jābalso. Lūdzu balsošanas režīmu! Lūdzu rezultātu! Par - 49, pret - 42, atturas - 3. Pārtraukums 30 minūtes.

(P ā r t r a u k u m s)

Sēdi vada
Latvijas Republikas 6.Saeimas priekšsēdētāja Ilga Kreituse.

Sēdes vadītāja. Turpinām mūsu sēdes darbu. Nākamais darba kārtības jautājums - Saeimas sekretāra biedra vēlēšanas. Saeimas Prezidijs ir saņēmis divus iesniegumus. Latvijas Zemnieku savienības, Kristīgo demokrātu savienības un Latgales Demokrātiskās partijas frakcija izvirza 6.Saeimas sekretāra biedra amatam deputāti Antu Rugāti. Iesniegumu ir parakstījuši Saeimas deputāti Putniņš, Vītols, Prēdele, Druva, Naglis un Grinovskis. Tautas kustības Latvijai frakcija Saeimas sekretāra biedra amatam izvirza Janīnas Kušneres kandidatūru. Iesniegumu ir parakstījis 6.Saeimas deputāts Kostanda. Lūdzu, Jurkāna kungs!

E.Jurkāns. Godātie deputāti! Es domāju, ka mēs pieturēsimies pie iepriekšējās kārtības: tāpēc kā mēs vēlējām un ievēlējām četrus Saeimas Prezidija locekļus, tā arī vēlēsim Saeimas sekretāra biedru. Piekrītat? Paldies.

(P ā r t r a u k u m s)

Sēdi vada
Latvijas Republikas 6.Saeimas priekšsēdētāja Ilga Kreituse.

Sēdes vadītāja. Cienījamās kolēģes un kolēģi! Lūdzu uzmanību! Jurkāna kungs, lūdzu, jums vārds!

E.Jurkāns. Cienījamie deputāti! 6.Saeimas sekretāra biedra amatam tika izvirzīta deputāte Anta Rugāte un deputāte Janīna Kušnere. Atļaujiet man nolasīt Balsu skaitīšanas komisijas protokolu nr.6! "Balsu skaitītāju sēdes protokols Nr.6 par balsošanas rezultātiem - ievēlēt 6. Saeimas sekretāra biedru 1995.gada 7.novembrī, Rīgā, Saeimas namā. Balsu skaitīšanas komisijai tika izsniegtas 120 vēlēšanu zīmes. Deputātiem tika izsniegtas 100 vēlēšanu zīmes. Sabojātu un nomainītu zīmju nav. Ir dzēstas 20 zīmes. No vēlēšanu kastes ir izņemtas 100 zīmes. Par derīgām ir atzītas 100 zīmes. Par nederīgu nav atzīta neviena zīme. Par Antu Rugāti ir nodotas 48 balsis. Par Janīnu Kušneri - 52 balsis. Saskaņā ar Kārtības ruļļa 37.pantu par 6.Saeimas sekretāra biedri ir ievēlēta Janīna Kušnere." (Aplausi.)

Protokolu parakstījuši visi Balsu skaitīšanas komisijas locekļi. Paldies.

Sēdes vadītāja. Es domāju, ka mēs varam pateikt lielu paldies mūsu balsu skaitītājiem, ka viņi tomēr samērā ātri un operatīvi tika galā ar šo ļoti garo procedūru.

Bet tagad nākamais darba kārtības jautājums - Ministru kabineta ziņojums par pilnvaru nolikšanu. "Latvijas Republikas 6.Saeimas priekšsēdētājam. Augsti godātais priekšsēdētāj! Līdz ar 5.Saeimas pilnvaru izbeigšanos es un Ministru kabineta locekļi noliek savas pilnvaras.

Vienlaikus paziņoju, ka līdzšinējais Ministru kabinets, kura darbu noteica 5.Saeimas vairākums, turpinās pildīt savus amata pienākumus līdz brīdim, kad Ministru kabineta darba turpinātāji tos uzņemsies veikt atbilstīgi likuma "Par 1925.gada 1.aprīļa likuma "Ministru kabineta iekārtas atjaunošanu" 9.pantam. Cieņā - Ministru prezidents Māris Gailis."

Līdz ar to šodienas... Prezidenta kungs, jūs lūdzat vārdu? Vārds Latvijas Republikas Prezidentam Guntim Ulmanim.

G.Ulmanis (Valsts prezidents).

Cienījamā Saeimas Prezidija priekšsēdētāja! Cienījamie deputāti! Ekselences! Dāmas un kungi! Atbilstoši mūsu Satversmei, atbilstoši Satversmes 56.pantam, ņemot vērā, ka pašreizējā valdība ir demisionējusi, ņemot vērā to, ka šā mēneša laikā es konsultējos ar visiem politiskajiem spēkiem, kas ir pārstāvēti parlamentā, ka man ir iesniegtas šo politisko spēku deklarācijas un arī iespējamie personālie sastāvi, ko katrs no diviem blokiem, kas ir izveidojušies, man piedāvā, un izsverot visus "par" un "pret", es esmu izšķīries, lai šodien aicinātu sastādīt jauno valdību un aicinātu kā Ministru prezidenta kandidātu Māri Grīnblatu. (Skaļi aplausi.)

Sēdes vadītāja. Līdz ar to šodienas Saeimas sēdes paredzētā darba kārtība ir izskatīta. Deputātus lūdzu reģistrēties! (Starpsauciens no zāles: "Kad nākamā sēde?")

Cienījamās kolēģes un kolēģi! Par nākamo sēdi spriedīs Prezidijs un izsludinās to atbilstoši Kārtības rullim. Prezidijs uz savu sēdi sanāks tūlīt - pēc piecām minūtēm, un aicina tajā piedalīties arī frakciju vadītājus. Lūdzu reģistrēties!

Lamberga kungs, no zāles ir atļauti izsaucieni, nevis komentāri! Jūs saņemat pirmo piezīmi 6.Saeimā. Ar to es jūs arī apsveicu! (Aplausi.)

Lūdzu reģistrācijas režīmu! Lūdzu reģistrēties! Cienījamie kolēģi! Pievērsiet uzmanību, vai jūs visi esat reģistrējušies, it īpaši tie, kas to dara pirmo reizi. Vai jums ir kaut pret vienu pogu pretī sarkana uguntiņa? Paldies. Lūdzu rezultātu!

Lūdzu Saeimas Prezidija sekretāra biedri Janīnu Kušneri nosaukt deputātus, kuri nav reģistrējušies.

J.Kušnere (6.Saeimas sekretāra biedre).

Cienījamie kolēģi, lūdzu uzmanību! Tātad nav reģistrējušies 5 deputāti. Es tos nosaukšu, un, ja jūs esat zālē, tad atsaucieties!

Romāns Apsītis,

Paulis Kļaviņš,

Andrejs Naglis,

Anatolijs Tučs,

Gundars Valdmanis.

Paldies!

I.Kreituse. Paldies. Lūdzu frakciju vadītājus pēc piecām minūtēm Prezidija zālē uz kopējo sēdi!

Redaktores: J.Kravale, L.Bumbura

Datoroperatores: B.Strazdiņa, S.Bērziņa, M.Ceļmalniece, I.Kuzņecova

Korektores: D.Kraule, J.Kurzemniece, S.Stikute

SATURA RĀDĪTĀJS
1995.gada 7.novembra 6.Saeimas rudens sesijas sēde

6.Saeimas pirmās rudens sesijas pirmās sēdes atklāšana - 1.lpp.

Latvijas Valsts prezidenta G.Ulmaņa uzruna - 1.lpp.

Par darba kārtību - 9.lpp.

Balsu skaitītāju ievēlēšana - 9.lpp.

Mandātu komisijas ievēlēšana - 10.lpp.

Mandātu komisijas ziņojums

Ziņo - dep. I.Bišers - 12.lpp.

6.Saeimas deputātu pilnvaru apstiprināšana - 17.lpp.

Saeimas priekšsēdētāja vēlēšanas - 17.lpp.

Balsu skaitīšanas komisijas ziņojums par skaitīšanas komisijas priekšsēdētāja, priekšsēdētāja vietnieka un sekretāra ievēlēšanu

Ziņo - dep. E.Jurkāns - 18.lpp.

Par balsošanas procedūru - dep. E.Jurkāns - 19.lpp.

- dep. K.Lībane - 19.lpp.

Balsu skaitīšanas komisijas ziņojums

Ziņo - dep. E.Jurkāns - 20.lpp.

Saeimas priekšsēdētāja biedra vēlēšanas - 21.lpp.

Priekšlikums - dep. J.Straume - 21.lpp.

Par balsošanas procedūru - dep. E.Jurkāns - 22.lpp.

Balsu skaitīšanas komisijas ziņojums

Ziņo - dep. E.Jurkāns - 22.lpp.

Saeimas priekšsēdētāja biedra vēlēšanas - 23.lpp.

Par balsošanas procedūru - dep. E.Jurkāns - 23.lpp.

Balsu skaitīšanas komisijas ziņojums

Ziņo - dep. E.Jurkāns - 24.lpp.

Saeimas sekretāra vēlēšanas - 24.lpp.

Par balsošanas procedūru - dep. E.Jurkāns - 25.lpp.

Balsu skaitīšanas komisijas ziņojums

Ziņo - dep. E.Jurkāns - 25.lpp.

Saeimas sekretāra biedra vēlēšanas - 26.lpp.

Par balsošanas procedūru - dep. E.Jurkāns - 27.lpp.

Balsu skaitīšanas komisijas ziņojums

Ziņo - dep. E.Jurkāns - 27.lpp.

Ministru kabineta ziņojums par pilnvaru nolikšanu

Nolasa - Saeimas priekšsēdētāja

I.Kreituse - 27.lpp.

Valsts prezidenta G.Ulmaņa paziņojums par Ministru prezidenta kandidātu Māri Grīnblatu - 28.lpp.

Reģistrācijas rezultāti

Nolasa - Saeimas sekretāra

biedre J.Kušnere - 29.lpp.